

Vedran Zlatić, student IV. godine
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

HRVATSKI PRAVNI SUSTAV
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Trg N. Šubića Zrinskog 11, Zagreb, 2012., str. 199
Glavni urednik: akademik Jakša Barbić

Knjiga „Hrvatski pravni sustav“ izašla je u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i upravu u prosincu 2012. godine. To je 18. knjiga nakladničkog niza: „Modernizacija prava“, čiji je glavni urednik akademik Jakša Barbić. Knjiga se sastoji od predgovora i od 4 poglavlja, a donosi nam sadržaj rasprave održane na Okruglom stolu – Hrvatski pravni sustav, koji je organiziralo Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava u palači Akademije u Zagrebu, 14. lipnja 2012. godine.

U **Predgovoru** (str. 7. – 10.) akademik Jakša Barbić, predsjednik Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava te predsjedatelj Okruglog stola, upoznaje čitatelje s dosadašnjim radom Znanstvenog vijeća vezanog uz aktualne teme iz područja prava ili u svezi s njim, s posebnim osvrtom na Okrugli stol – Hrvatski pravni sustav, što ga je Znanstveno vijeće organiziralo u suradnji s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu u lipnju 2012. godine.

Prvo poglavlje „**Otvaranje okruglog stola**“ (str. 11. – 18.) donosi nam uvodnu riječ predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademika **Zvonka Kusića** u kojoj naglašava potrebu da pravni sustav bude brz i efikasan, te napominje kako je prvenstveno na pravicima da to i omoguće. Predsjedatelj Okruglog stola otvara raspravu, naglašavajući kako je cilj ovoga Okruglog stola da predloži korake koji se moraju poduzeti pri poboljšanju trenutne situacije u hrvatskom pravnom sustavu.

Drugo poglavlje „**Uvodna izlaganja**“ (str.19. – 160.) sastoji se od izlaganja akademika **Jakše Barbića**, prof. dr. sc. **Mihajla Dike**, doc. dr. sc. **Anamarije Muse** i prof. dr. sc. **Ivana Koprića**.

Akademik Jakša Barbić u svome izlaganju, pod nazivom „**Zakonodavstvo**“ (str. 21. – 56.) govori o početku modernizacije hrvatskoga prava u protekla dva desetljeća. Hrvatski pravni sustav morao se prilagoditi promijenjenim uvjetima domaćeg tržišta koje je prešlo iz socijalizma u kapitalizam i europskoj pravnoj stečevini zbog težnji Republike Hrvatske da postane punopravna članica EU. Potonje prilagodbe osobito su bile naglašene tijekom pregovora s EU i njezinim članicama o pristupanju Hrvatske Uniji u razdoblju od 3. 10. 2010. g. do 30. 6. 2011. godine. Nadalje, navode se i nedostaci učinjeni u procesu modernizacije, kao što su neprikladno pravno nazivlje kao posljedica isuviše doslovnog prevođenja,

protivnost Ustavu i neodređenost pojedinih odredbi nekih propisa te učestalost izmjena propisa koje narušavaju pravnu sigurnost. Na kraju su predloženi i neki koraci koje bi valjalo poduzeti u cilju uklanjanja navedenih nedostataka, poput uspostave pravnog nazivlja koje odgovara našoj pravnoj tradiciji i jeziku, stručnosti pri izradi pročišćenih tekstova zakona i sustavnosti i stupnjevitosti pri ispravljanju pogrešaka.

Prof. dr. sc. Mihajlo Dika, s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održao je izlaganje na temu „**Pravosuđe – što učiniti na području građanskog pravosuđenja?**“ (str. 57. – 84.). Napominje da je građansko pravosuđenje u Hrvatskoj preopterećeno brojem predmeta, te zaostacima u njihovu rješavanju, što dovodi u pitanje njegovo funkcioniranje i efikasnost. Za rješavanje ovih problema predlažu se mjere organizacijskog, kompetencijskog i funkcionalnog karaktera. Predlaže se: smanjenje broja predmeta (koje se može postići kratkoročnim i dugoročnim mjerama), intervencija u propise kojima se uređuju pojedini segmenti pružanja pravne zaštite, prilagodba registarskih zakona i službi u rješavanju navedenih problema, reorganizacija sudstva i državnog odvjetništva, povećanje uloge instituta mirenja u rješavanju sporova te noveliranje Zakona o arbitraži.

Doc. dr. sc. Anamarija Musa, s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, imala je izlaganje pod nazivom „**Javna uprava**“ (str. 85. – 126.), gdje navodi glavne crte reforme i modernizacije i reforme javne uprave u europskom kontekstu, ali i u Republici Hrvatskoj. U Hrvatskoj se reforma javne uprave suočava s određenim izazovima koji se ogledaju napose u: jačanju centralne koordinacije, vodstva i strateškog pristupa javnim problemima, reorganizaciji uprave i funkcionalnom usklađivanju, boljoj regulaciji i upravnom postupanju, profesionalizaciji i etici, te depolitizaciji javne službe, transparentnosti i otvorenosti javne uprave. Na kraju ovoga izlaganja, predlažu se konkretne mjere koje se moraju poduzeti ako se želi izgraditi pravno uređena i društveno odgovorna javna uprava.

Prof. dr. sc. Ivan Koprić, s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, obradio je temu „**Lokalna i regionalna samouprava u Hrvatskoj: k policentričnoj zemlji**“ (str. 127. – 162.) u kojoj iznosi mišljenje da je sadašnje ustrojstvo lokalne samouprave u Hrvatskoj neodrživo, upozorava na postojeće nedostatke te predlaže rješenja uočenih problema. Kao glavni nedostaci postojećeg ustrojstva, navedeni su neujednačena teritorijalna struktura, nedostatan opseg te širina i kvaliteta javnih službi, zanemarivanje ustavom zajamčene autonomije lokalnih jedinica od strane zakonodavca, nesustavan nadzor države nad lokalnom samoupravom, te mnogi drugi problemi. Za poboljšanje postojećeg stanja predlažu se sljedeći koraci: teritorijalna decentralizacija, osnivanje samoupravnih (političkih) regija (riječ je o sljedećim regijama: zagrebačka, primorsko-istarsko-gorska, Dalmacija, Slavonija i središnja Hrvatska) i zadržavanje unutarregionalnih autonomija, preuređenje lokalne samouprave po načelu monotipskih općina.

Treće poglavlje je „**Rasprava**“ (str. 163. – 192.). U ovom dijelu knjige sadržana su izlaganja sudionika Okruglog stola, a kronološki to izgleda ovako: prof. dr. sc. **Zvonimir Lauc**, s Pravnog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja

Strossmayera u Osijeku, **Mladen Žuvela**, sudac Ustavnog suda RH u mirovini, prof. dr. sc. **Ruža Brčić**, Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu, prof. dr. sc. **Vladimir Čavrak**, Ekonomski fakultet u Zagrebu, prof. dr. sc. **Stjepan Ivanišević**, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u mirovini, prof. dr. sc. **Branko Smerdel**, s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. **Arsen Bačić**, s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, **Antun Palarić**, sudac Ustavnog suda RH, te mr. sc. **Nansi Ivanišević**, iz Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Izuzetno zanimljiva izlaganja sudionika Okruglog stola pomogla su u rasvjetljavanju trenutnih poteškoća hrvatskog pravnog sustava i to s različitih pozicija – znanstvene, zakonodavne, pravosudne i upravne. Izrečena mišljenja i ponuđena rješenja eminentnih stručnjaka svakako će dobro doći pri rješavanju problema s kojima je naš pravni sustav opterećen.

Četvrto poglavlje „**Zatvaranje okruglog stola**“ (str. 193. – 199.) donosi nam završnu riječ predsjedatelja Okruglog stola akademika Jakše Barbića, u kojoj ističe da su konzistentan i efikasan pravni sustav te dobro uređeno i funkcionalno pravosuđe i javna uprava preduvjeti ostvarenja vladavine prava, kojoj kao moderno demokratsko društvo težimo.

Na kraju možemo zaključiti da ova knjiga sadrži svojevrstu analizu domaćeg pravnog sustava, kojoj se pristupilo s različitih gledišta. Iznose se uočene slabosti i postojeći problemi, ali ne zadržava se samo na tome već se daju i konkretni prijedlozi koji bi mogli poslužiti pri otklanjanju analiziranih nedostataka. Izložena su mišljenja i sugestije nekih od najvećih pravnih, i ne samo pravnih, stručnjaka, što bi svakako moglo poslužiti kao smjernica i putokaz pri iznalaženju najboljih mogućih rješenja. Upravo je ovakav interdisciplinarni pristup ono što obilježava ovu raspravu o tako značajnom području života jednoga društva kao što je pravni sustav.

UPUTE AUTORIMA

Časopis objavljuje radove koji se recenziraju i one koji ne podliježu recenzentskom postupku. Recenziji podliježu radovi koji se kategoriziraju (*izvorni znanstveni članak, prethodno priopćenje, pregledni članak, izlaganje sa znanstvenog skupa, stručni članak*). Recenzije su vanjske i anonimne. Prihvaćanje kategoriziranih članaka za objavljivanje obvezuje autora da isti članak ne smije objaviti na drugom mjestu bez dopuštenja uredništva časopisa ako je ono članak prihvatilo, a i tad uz podatak o tome gdje je prvi put članak objavljen.

Dostavljeni radovi moraju zadovoljiti sljedeće kriterije:

1. Rad mora biti dostavljen na disketi napisan u MS WORD-u, WORD PERFECT-u, i u ASCII standardu ('Text-only' ili 'Rich Text Format'). Uz disketu se dostavljaju i 3 (tri) primjerka rada. Samo 1 (jedan) primjerak sadrži na sredini naslovne stranice u zaglavlju ime i prezime autora, zanimanje (zvanje), te naziv ustanove u kojoj radi, ostala dva primjerka rada sadržavaju samo naslov rada bez osobnih podataka.

2. Opseg rada ograničen je, u pravilu, do 1,5 autorska arka (16 stranica čini jedan autorski arak).

3. Tekst se piše u dvostrukom proredu tako da jedna stranica ne može imati više od 34 retka koji sadrži 60 slovnih znakova. Na lijevoj strani svake stranice ostavlja se margina širine najmanje tri centimetara.

4. Naslov rada mora biti koncizan i istovremeno informativan. Uz rukopis je potrebno priložiti popis literature koju je autor koristio prilikom pisanja rada kao i objašnjenje o značenju upotrebljenih kratica i simbola. Ukoliko rad sadrži tablice one moraju biti pregledno i korektno priređene, te uredno opisane (broj, naslov, legenda).

5. Bilješke se posebno prilažu rukopisu.

6. Radovi koji se recenziraju moraju sadržavati sažetak (najviše do 250 riječi) napisanim u trećem licu, u kojem se skraćeno predstavlja sadržaj članka i rezultati istraživanja prezentirani u članku. *Autor je dužan dostaviti i prijevod sažetka na jednom od svjetskih jezika.* Ukoliko je rad pisan na jednom od svjetskih jezika, sažetak mora biti na hrvatskom jeziku.

7. Rad ne smije biti već objavljen ili u tom cilju upućen drugom časopisu.

